

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 400 Lei. — Șase luni 200 Lei. — Trei luni 100 Lei. — Pentru străinătate un an 800 Lei. Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiunilor: un gir pe 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.
Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrierile nefrancaie se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Chestia recrutării de clerici

(Vezi Nr. 53, 55—56, 58, 59, 60).

VI

Nevoea renașterii religioase.

Soldatii, când luptau pe front, nu știau decât cece era în nemijlocita lor apropiere.

Alături erau soții lor și în fața dușmanului. Situația întreaga a câmpului de luptă o puteau ști numai ofițerii, aflători într'un punct de observație, afară de linia de foc.

Asemenea este cazul și cu viața actuală în care trăim. Vedem înclăștarea luptei vieții, binele și răul în neconținut sbucium și frământare.

Un punct de observație stă la îndemâna tuturor, de unde se poate examina câmpul de luptă și șansele biruinții ori apropierea înfrângerii. Acest punct de observație e *conștiința proprie*, care trebuie consultată și cercetată fără amănare. Oceanul vieții după război a spălat efigia personalității omenești și cearcă să o reducă la un tip uniform și comun.

Presiunea ascendentă a multor factori omnipotenți ai vieții: politica, lupta pentru trai, «duhul» vremii, smăcină și uezăază personalitățile impulsive, care tind să se ridice peste nivelul mediocrității. O avangardă, râvnitoare spre tărâmurii noi de viață, e necesar să existe, să apară. Un popor fără viziune e condamnat peirii — se spune în Scriptură.

De aceea se impune o renaștere. O renaștere religioasă.

Cum se urzește aceasta și care sunt indicațiile regenerării religioase?

Cineva îmi pune această întrebare.

Însă precum nu putem respira fără aer, tot astfel nu putem avea o viață religioasă fără at nosferă. Cărțile religioase, conferențele, discuțiile și mai ales rugăciunea. Aceasta din urmă e desfacerea de toate poverile apăsătoare ale simțirilor și ale cugetelor spre a ne ridica la nivelul destinului nostru.

Regenerarea e un proces îndelungat de cultivare și disciplinare morală, dar este și un act instantaneu al grației divine, împărțit prin sfintele taine.

Eternele virtuți creștinești nu se degradează când se prezintă în chip de obligații morale. Și libertatea morală a omului nu se desfigurează când ne prosternem înaintea Mântuitorului, oferindu-ne să-i slujim.

Philipps Brooks, marele profet al lui birii divine, e și un mare revelator al con-

dițiilor regenerării morale. El spune să se concentreze omul în sine pentru a-și reconstrui personalitatea sa. Aceasta este obiectivul tuturor atacurilor. Omul e ca un pom într'un câmp slobod. Spre acest pom dau năvală toate paserile să-i ducă fructele. Cunoștințele despre lume, tendința de asociere, despotismul ascendent al vieții sociale, studiile asupra eredității, externalitatea activității noastre, lărgirea cunoștințelor și goana după câștig, toate cearcă să întunece personalitatea individului.

Este însă o personalitate, la care găsim adăpost, ca portul de salvare al corăbiilor amenințate de valuri. Acela e Hristos. Acesta cheamă pe nume pe fiecare, precum raza soarelui de primăvară cheamă pe fiecare mugur, pe fiecare firicel de iarbă. Ca și Petru, fiecare zice, în conștiința sa: «Du-te dela mine! Sunt păcătos!» Dar Hristos îi răspunde: Nu te teme, vino la mine!

Conștiința păcătoșeniei este începutul mântuirii.

Păcatul, în care trăește omul devine unealtă pentru propria sa identitate, începutul renașterii, pregătirea de a primi sfânta evanghelie și grația divină. T. S.

Scrisori pastorale

VII

«Ca nu pre noi ne propoveduim ei pre Hristos Ius Domnului; iar pre noi slujitori vouă prin Ius».

(II Cor. IV 5).

«Crezut-am pentru acela am și grăit; și noi credem pentru acela și grăim».

(II Cor. IV 13).

Iubiți frate,

Trăind într'un veac de implacabil egocentrism, de ipertrofie progresivă a individualității și de personalism agresiv, datoria noastră cea dintâi este să vădăm lumii frumusețile ideale ale smereniei, dezinteresării și solidarității.

Preotul este «slujitor oamenilor prin Ius» (II. Cor. IV, 5) — ceiace înseamnă că el trebuie să mănecă în marea operă de educație spirituală a omenirii dela personalitatea Mântuitorului — adică dela cuvântul, dela pilda și dela jertfa vieții Lui pentru mântuirea lumii.

Nimeni nu va putea niciodată sluji cu priință omenirii dacă nu-și va inspira munca și devotamentul lui din viața Domnului Hristos. — Tot scepticismul din lume, oricât de masiv și de superb, nu va fi în stare să anuleze valabilitatea acestei certitudini spirituale. — Numai prin Ius poți fi în adevăr folositor vieții omenești! pentru că numai prin puterile pe care El

le trezește și le multiplică în ființa ta se susține în lume idealul spiritualității integrale, visul sublim al îndumnezeirii și entuziasmul altruismului și fraternității, oricât de fragmentare și de sporadice par a fi totuși azi intrupările acestor idealități în viața omenirii.

Preotul — ca unul ce este chemat să imprime sufletului omenesc o superioară orientare spirituală și să-l prelucere după chipul desăvârșirii dumnezeiești, trebuie să aibă permanent prezentă în conștiința lui datoria imperativă a misionarismului evanghelic.

El nu este un ideolog care și demonstrează dela o catedră oarecare infalibilitatea teoriilor și doctinelor sale personale, cu conștiința unei genialități autoritare și incontestabile, ci o personalitate în care lucrează *harul Sfântului Duh* — adică el este o creațiune a misterului de dincolo de vizibil, de timp și de spațiu, dar care rodește în lumea aceasta a realității văzute.

Predica lui este ecoul vecinicii în vremelnicie. El nu spune nimic dela sine. Dumnezeu grăește prin el. Autoritatea decurge deci din însași autoritatea supremă a divinității. El lucrează în funcțiune de Dumnezeu. Spiritualitatea propriei sale vieți dovedește că Duhul lui Dumnezeu este activ în ființa lui.

De aceea el «nu se propoveduește pe sine» ci numai *experiențele spirituale* ale vieții sale care a fost subordonată integral călăuzirii dumnezeiești.

Întreaga lui atitudine este obiectivă a adevărului etern. Când spune: «priviți viața mea, cât este de curată, de împacăată și de senină», în realitate, el nu face decât să interpreteze, subiectiv altă experiență: «iată ce poate realiza Dumnezeu în viața unui om care se lasă în totul cărmuit de voia Lui». Predica lui este expresia unei profunde încrederi în eficacitatea spirituală a cărmuirii divine și pe care a experimentat-o în viața lui spirituală.

Preotul nu vorbește din «ale sale» ci din «ale lui Dumnezeu» adică din certitudinile pe care el le induce permanent din biruințele pe care Dumnezeu le câștigă în lăuntrul propriei sale vieți spirituale.

Preotul se personalizează numai în măsura în care se subordonează complet lucrării dumnezeiești. —

Personalitatea lui nu se afirmă în arbitrar și în egocentrism, ci în smerenie, în ascultare și în renunțare la sine — adică în conștiința insuficienței sale spirituale și desigur, în conștiința că numai prin Dumnezeu poate realiza progresiv desăvârșirea vieții sale spirituale. —

Este graiul tău, iubit frate, graiul credinței? Este credința în Dumnezeu esența personalității tale?

Simți tu, analizând experiențele spirituale ale omenirii, că numai prin Iisus poți sluji cu isbândă lumii?

Predici tu pentru că ești încredințat de puterea și frumusețea adevărului vecinic sau numai pentru că ai o obligație profesională de a vorbi din când în când credincioșilor tăi — despre Iisus Hristos?... la aminte! Toată lumea se propoveduește pe sine! Tu însă trebuie să propoveduești pe Mântuitorul! Împlinește de azi înainte ceiace, poate, n'ai știut că ești dator să împlinești până acum!

«Socotește slujba care ai luat întru Domnul, ca să o plinești» (Col. IV, 17). — Altfel «vei întrista pre Duhul cel sfânt al lui Dumnezeu, întru care te-ai pecetluit spre ziua răscumpărării» (Efeseni IV, 30.) și «vei grai în văzduh» (I Cor. XIV, 9). —

Frater iubitor,
Teofil.

P. S. Citește, rogu-te, cap. XV, din I Ep. către Corinteni, ca să-ți dai mai bine seama din ce încredințare trebuie să se inspire predica ta.

„Icoane din Ardeal“. Un ziar din capitală publică sub acest titlu, prin penaa autorului V. Munteanu (?) o anecdotă: „Mozart—Popa Moța, în legătură cu înființarea programei unui concert religios la Sibiu. Anecdota e falsă și localizarea ei în cancelaria unui asesor consistorial e neverosimilă.

Spirit nu pot produce neisprăviți, iar Icoanele din Ardeal nu sunt decât icoane exagerate.

Ancheia ministerială în Hamba

În ziua de 27 August a. c. dl N. Vlădescu, inspector general în Ministerul cultelor și artelor a făcut anchetă asupra științelor bisericești din Hamba, unde 82 familii au trecut la ortodoxie astă iarnă. La această anchetă au participat P. T. Scorobet asesor cons. în calitate de delegat al sfintei Mitropolii de Alba-Iulia și Sibiu, iar din partea l. P. S. Vasile Mitropolitul unit Pr. Cuc, Dr. Victor Macaveiu. Au mai asistat Pr. Andrei Milea adm. par., P. O. Nic. Togan protopop unit și consilierul juridic Dr. Simonetti.

Credincioșii noștri au recunoscut că actul trecerii la ortodoxie este expresia convingerilor religioase și au cerut să se respecte această convingere cu toate consecințele ei. Au protestat cu demnitate în contra contestațiilor drepturilor lor, contestare făcută în numele unor legi draconice ungurești, neabrogate, a căror aplicare azi ar fi o sinucidere și o sfidare.

Adunarea generală a Asociațiunii

La Zalău se va întruni, în zilele de 12—14 Septembrie, adunarea generală ordinară a Asociațiunii noastre culturale.

În programul bogat al sărbătorilor, întocmit pentru acest prilej, se cuprind:

În ziua întâi, Duminică: serviciu divin, ședința în sala teatrului, vizitarea expoziției de tablouri și industrie casnică; d. a. conduct etnografică, expoziție de copii și conferința dlui Dr. V. Ilea, festival artistic.

Ziua a doua, Luni: Pelerinaj la mormântul Eroilor din Zalău; ședința a doua a adunării generale, d. a. ședința secțiilor: conferința dlui Al. Lăpăduț despre Mihai Viteazul, conf. dlui St. Ciocanu despre românii ardeleni în Basarabia. Seara bal costumat.

Ziua a treia, Marți: Plecare la Guruslău cu tren special, inaugurarea troiței lui Mihai Viteazul, conferința dlui Al. Lăpăduț; masă câmpenească; plecare la Bocșa română, parastas la mormântul lui S. Bănuș, panegiric ținut de dl G. Bogdan Dulică; însoțire la Zalău.

În seara următoare, miercuri, în ziua a patra, oșpetii sânt rugați să-și anunțe, din bună vreme, participarea la serbări, pe adresa: Des-părământul centrol al „Astrelor“, Zalău, prefectură.

Unitate și adevăr

Di Nae Ionescu, profesor și ziarist eminent făcându-se arbitru în «lupta confesională» de la noi, conchide în art. din Cuvântul de la 10 August c. că sunt vinovați și Uniții și Ortodocșii. Și se explică: luptele confesionale pătează viața noastră religioasă... unele fețe bisericești unite și desprețuitoare și ambițiile brutale și nesățioase din partea celor altor noștri.

Netezind pe unii și pe alții continuă: «Am fapte precise în sarcina unora ca și a celorlalți, iar publicarea lor nu face cinste nimănui».

Cu această introducere trece la: problema zilei: armistiștiu între ortodocși și uniți și pregătirea la luptă comună împotriva sectarismului amenințător.

Părerea Sibiului și a Blajului?

Curentul nou de viață religioasă și bisericească plămădit în Transilvania și activ în toate centrele ortodoxe, noui și vechi, la Oradea-mare și la Cluj ca și la Arad, Caransebeș și Sibiu, acest curent nou se manifestează în domeniul idealului unității și al adevărului.

Fiecare epocă a istoriei bisericești are pasiunea sa dominantă și contribuțiile sale la dezvoltarea cugetării și a vieții creștine. Ideea conducătoare are aparțină amenințătoare.

În lumea mare creștină stăpânește curentul unirii bisericilor. În Ardeal am avut o propagandă indulgentă și Reformănișii, care ne-a dat literatura religioasă Coresină. Aceasta a fost continuată de propaganda calvină, teroristă, care a provocat reacțiunea din Moldova: Răspunsul la catehismul calvinic, Cartea de învățătură, Sinodul de la Iași și Mărturisirea ortodoxă.

Apostasia religioasă de la 1700 e o biruință a Catolicismului, care caută o refacere în cadrele imperiului habsburgic, să întregască locurile pierdute și să-și asigure predominarea. Ortodocșii nu facem responsabili pe uniți de azi de greșelile Mitropolitului Atanasie care și-a călcat jurământul depus în București.

Nu împietim conștiința și sufletul nimănui, dar constatăm că masele poporului țin la «legea românească» și «strămășoasă», și credem că precum desbinarea a pornit «de sus în jos», restabilirea: «unității sufleteste» se va face pe cale inversă: de jos în sus.

În marele curent al unirii bisericilor, noi avem să vindecăm mai întâi rana internă.

Catolicismul, mândru și încrezut în sine stă singur deosebit, deși oameni superiori ca Mercier, «batele Portal de curând morți și: «Ordul Unirii» din Belgia dovedesc că situația solitară a Catolicilor nu e agreabilă. Separatismul catolic nu l-a scut în cale la tot pasul Uniții noastre, din exces de zel, ca și la înconorare la Alba-Iulia.

Că e necesar concursul fraților noștri ortodocși din celelalte provincii ale Țării spre a vindeca rana internă? Cine s'ar îndoi de aceasta. Și mai mult de cât ai tăia.

O unitate sufletească în stare să stabilească căi de concurență cu toate confesiunile din țară în scopul de a închină un front al credincioșilor în contra curentelor anticeștine.

Ereziile nu se închină tot în templele Satanii. Avem încredere în genul Bisericii noastre naționale care nu e insensibilă față de adevărul religios. Credința în acest adevăr este elementul principal al Bisericii noastre naționale. «Adevărul prin Iisus Hristos» e mai presus de orice virtute a toleranței creștine. Înaintașii noștri n'au subordonat «adevărul». N'au cheltuit viața expunându-l în cărți, ci având înțuișia lui, s'au jertfit pentru el. Nu se poate face obiect de lărgăleală, ca să câștigăm un punct bun la conduită de la frații cari ne atribuie: «ambiții brutale și nesățioase».

Congres și jubileu la Brașov

Federația uniunii femeilor române din România-mare, sub înaltul patronaj al Majestății Sale Regina Maria, serbează Congresul său anual împreună cu Jubileul reuniunii femeilor române din Brașov la a 75-a aniversare, în zilele de 8, 9 și 10 Septembrie a. c. la Brașov.

Importanța acestor vechi reuniuni, care a servit neamului treptat sferturi de veac, precum și însemnătatea activității culturale, sociale și naționale, pe care o săvârșește această Federație, reprezintă un act însemnat în viața românească feminină.

Programul acestui congres, care este al 7-lea al uniunii, conține: După serviciul divin,

deschiderea congresului, Duminică, 8 Sept., la ora 11^{1/2}, prin cuvântul dnei prezidente Maria Băilescu; istoricul Reuniunii, de Maria Popescu-Bogdan; după amiază: desvelirea bustului Șt. O. Iosif, seara concert. A doua zi: dări de seamă, rapoarte, conferințe; seara: teatru și bal. A treia zi: continuarea și încheierea congresului, d. a. vizitarea orfelinatului, școlii profesionale ș. a.

Majestatea Sa Regina Invitată să prezideze acest Congres, a binevoit a răspunde: Invitației, prezidând ședințele din prima zi a Congresului.

Pelerinajul la sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog

Nu este o noutate pelerinajul la această sf. Mănăstire.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte de pelerinajele ce se făceau la acest sfânt loc înainte de război, pe când se afla în fruntea acestei mănăstiri arhimandritul de pie memorie Augustin Hamea, peregînând mii de credincioși și din arhidieceză până d'n părțile Câmpenilor și Abrudului. Actualul stareț, l. P. C. Păr. Arhim. Policarp Morușca continuă opera mărească a antecesorului său.

A organizat un vast program, pe care a ținut să-l ducă la îndeplinire fără propagandă de luni de zile, pe care o fac mănăstirile altor confesiuni de pe acolo, și chiar cu înfădăla, pe care volau să i-o strecoare unii în suflet. Peste 15 mii de credincioși au venit la închinare și au luat parte la serviciile canonice rânduite peste zi. la serviciile pentru diferitele trebuințe; s'au mărturisit câteva mii și s'au mărturisit cu sf. Euharistie peste 2200 de credincioși. Dar cu ce sete sorbiau cuvintele de evanghelizare! Căci s'a pus în program deosebit preț pe propoveduirea prin grai.

Din 12 August au început să sosească pelerinii, la început răsleți, apoi organizați, cu prapori în frunte, cu preoți în odăjdii, cu coruri după ei, cu mulțime de credincioși în rând, cu căruțele cu merinde și aranjament de dormit în ele în urmă. Sute de grupuri au sosit. Mănăstirea li primea cu glas de clopot. La intrarea în curtea mănăstirii pâr. Stareț li întâmplina cu crucea; starețul conducător spunea scopul venirii; pâr. Stareț le răspundea binecuvântându-i, urma sărutarea frățească a slujitorilor altareului («Hristos în mijlocul nostru») și apoi erau conduși să înjunghie biserica — după tradiție — și introduceți în biserică, unde se închinau și lăsa prapori.

Fieric tablou s'a putut vedea Sâmbătă seara și noaptea. Clopotele sună fără încetare. Cinci-sprezece mii de credincioși au luminat aprinse în mâini... Toți praporii se pun în frunte, cântăreții și corurile urmează, vin zeci de preoți în odăjdii și în urmă poporul... așa se înconjură de trei ori biserica, și litia se îndreaptă spre paraclis (capela) din curte, unde se continuă slujbele și cuvântările. Lumea se așază celele și cântă, ceteșc rugăciuni și cântă, și iară înconjură biserica; așa până a doua zi la sf. liturgie solemnă.

Patruzeci de preoți au stat la îndemână credincioșilor, dintre cari vre o douăzeci s'au nevoit fără întrerupere și în slujbe și în cuvântări de Joi și până Duminică la amiază, dând dovadă de zel apostolic, care mi-au umplut inima de mângăiere și nădejde, programul enorm de vast, a fost astfel întocmit, ca orice creștin și în orice vreme să găsiască timp de trei zile tot ce dorește sufletul său din cele dumnezeiești; și s'a executat chiar mai deplin cum s'a tot fixat.

Spre marea întărire sufletească a poporului de rând și spre marea mângăiere a preoților la acest pelerinaj au luat parte familii de cărăruiri credincioși de ai noștri rămași în Ungaria, de intelectuali de aici, și mai ales cucoane din înalta societate, care s'au mărturisit și împărțit în rând cu toată lumea.

Mă gândesc ce proporții uriașe va lua pelerinajul la anul viitor, când, cred, că se va face și propagandă. Experiența din anul acesta dela H. Bodrog sigur va da curajul pentru propagandă, și poate îndemna și pentru alte așezăminte sfinte de a urma pilda. Din mănăstiri doar era să se reverse viață nouă religioasă și înnoire morală și nu întors.

Părintele Arhimandrit Policarp Morușca se poate felicita, că cel dintâi gând mare al său a fost înfăptuirea așa de grandioasă. Ne bucurăm și-l dorim în tot ce întreprinde să aibă rezultate la fel.

Șerban Brâncoveanu.

Testamentul unei preotese

Soțiile de preotă îndeplinesc în apostolatul religios de azi un rol, pe care Biserica nu l-a apreciat deajuns. Într-o carte citesc aprecieri elogioase despre rolul soțiilor de preot, cari colaborează la opera creștină a bărbatilor lor, dar ele rămân anonime. Estrag din această carte: Testamentul văduvei preotese Lidia Harding, răposată la anul 1923. Ea a lăsat moștenire copiilor săi câteva lucruri și o bibliotecă religioasă.

Testamentul grăiește astfel:

„Dragii mei copii: Diata mea e gata și iată ce doresc să faceți cu puțină mea avere personală. Să nu le păstrați, fiindcă sunt dela mama voastră: sânt obiecte, învechite și dărăpănate; dragostea n'are nevoie de asfel de lucruri pentru pomenirea mea.

Cele mai multe dintre cărțile mele sânt vechi de tot și uzate de deasă răsoare. Eu le-am îndrăgit fiindcă mi-au îmbogățit sufletul și mi-au luminat viza. Dora să fie Biblia mea, albumul cu fotografiile, iar Eric tablourile și celelalte cărți. Eu nu mă voi despărți niciodată de voi. Ci voi fi mai aproape de Domnul și mai bine voi putea cunoaște în ce chip rugăciunile și credința în Dumnezeu îmi vor deschide calea spre El ca să Vă pot ajuta din toată inima și să vă supraveghez pe căările vieții voastre.

Îngropăți-mi corpul meu și să nu vă faceți cheltuieli superflue. Să nu mă jeliți. Jalea și durerea zdrobesc pe om. Gândiți-vă la mine ca trăiesc la marginea gândurilor voastre, totdeauna aproape de voi, iubindu-vă fără încetare dar gândiți-vă și că sunt plecată departe, departe, pe unde umblă vânturile cerului ca să cunoaște acele sfinte lucruri, după cari se topă sufletul meu și cari numai în preajma lui Dumnezeu se pot găsi.

Eu nădăduesc că acolo e gata casa noastră și odată, odată vom fi iară împreună.

Iubiți-vă unul pe altul. Și nu vă amăgească desfrâcăniile și aburâlniciile acestei lumi trecătoare. Fiți pururea condescendenți cu toată lumea.

Cuvintele acestea zăgrăvesc nobila inimă de mamă, care e una din gloriile Bisericii.

INFORMAȚIUNI

Vizita M. Sale Regina Maria în America. Vizita M. S. Regina Maria în Statele Unite a fost definitiv fixată pentru luna Octombrie a. c.

La Geneva se încep, zilele acestea, lucrările sesiunii Ligii națiunilor. Delegația română se compune din d-nii: I. Mitileu, ministru de externe, N. Titulescu, Petrescu Comnen, D. Negulescu, d-șoara Elena Văcărescu, d-nii Sextil Pușcariu și Barbu Catargi.

Îngropăciunea unui preot cucernic. Duminică în 15 Aug. a fost petrecut la groapă preotul Ioan Medres din Propii-Sireului. Despre hărnicia acestui devotat slujitor al altarului vorbesc îndăjuns starea înfloritoare și progresul în cele bune al parohiei sale mici cu locuitori de sârguință albinei, și vorbește și mulțimea lumii adună în jurul sicriului său din toate satele învecinate. Lacrimile calde provocate de duioasele cuvinte ale cucerniciei sale Păr. prototieru Dr. C. Popescu cu „iertăciunile” obișnuite luate de părintele din Obaba, P. Armean, sânt dovadă despre stima și considerația pe care credincioșii, prietenii și cunoștii au avut-o față de cel mutat dintre cei vii. Preoții și credincioșii cari l'am petrecut la groapă îi dăm răposatului dovada unei slujbe împlinite cu răpătată, zicându-i din inimă „Să-ți fie țărâna ușoară, somnul lui și memoria binecuvântată”, păstor de suflete care te-ai nevoit mereu a merge pe urmele lui Hristos.

Un asistent.

Rectificare. Comuna Gălaș aparține arhidiecezei de Alba-Iulia și Sibiu, nu eparhiei Clujului, cum din greșală s'a spus în numărul precedent al ziarului nostru.

† **Alexandru Mocsony,** fiul luptătorului naționalist Dr. Alexandru Mocsony, a încetat din viață la moșia sa din Foeni, jud. Timiș-Torontal, în etate de 39 de ani. A fost înmormântat în 27 August a. c. în comuna Foeni. Odihnească în pace!

Jos bacșigul. Un început promițător pentru desființarea umilitorului bacșig s'a făcut zilele acestea la Oradea și la Cluj. Lăcrătorii chelneri din orașul prim, în acord cu patronii, cer scoaterea din uz a obiceiului oriental, bacșigul. Aceiași lucru îl cer și frizerii și bărbierii dela Cluj. Este foarte de dorit ca mișcarea aceasta, de îndreptare a moravurilor, să-și facă drum cât mai curând în toate locurile, unde s'a vârat degradatorul obicei.

La serbările, cu ocazia pelerinajului dela Cioara, 8 Septembrie 1926, se va executa programul următor: Marți (7 Sept.): Priveghere și predică despre tăriile credinței de C. Oancea. Mercuri dela 6-9 ore: Predică despre puterea tainelor Sf. Mărturisire și Sf. Cuminăcătura. 9-10: Procesiune la bis. Sf. Mănăstiri servirea Sf. Paraclis. 10-11 ore: Parastas pentru cei morți pe câmpul de luptă la „Monumentul Eroilor”. 11-12 ore: Sf. Liturgie în sobor, în biserica nouă, predică de P. O. D. S. Medean, protopresbiter. 1-2 ore: Taina Sf. Maslu. Fanfara din Pianul de jos va lua parte. Donațiile ce se vor face pentru zidirea și înzestrarea noului schit pe locul S. Mănăstiri, se primesc cu mulțumită. Cărturari și popor sânt bineveniți.

Pr. Constantin Oancea.

Earăș scumpire. După urcarea tarifulor pe căile ferate, — scumpirea lor intră în vigoare, spre bucuria autobuselor, cu ziua de 15 Septembrie, — se anunță acum și scumpirea tarifulor pentru poșta, telegraf și telefon. Taxa de scrisoare închisă: 4 lei, cartă poștală 2 lei, scrisoare recomandată 14 lei. Telegramme: 2 lei cu vântul. — Vorbire la telefon: 20 lei (cel puțin), apoi 40 și 60, după vremea întrebuințată.

† **Dumitru R. Orghidan,** mare comerșant în Brașov, membru al Comitetului parohial dela biserica sf. Nicolae, al Camerei de comerț, consilier județean membru al altor diferite instituții și societăți etc. în etate de 41 ani, a decedat la 27 August 1926 înmormântarea i s'a făcut Duminică, în 29 August 1926, ora 4 p.m. din cauzele proprii în cimitirul bisericii sf. Treimi de pe Tocile. Odihnească în pace!

Anunț școlar. Se aduce la cunoștință că la Școala comercială superioară din Săliște înscrierile se vor face dela 1-10 Septembrie, iar examenele de corigență se vor da între 10 și 15 Septembrie. Școala în acest an școlar va avea trei clase — I, II și III-a.

Diracțiunea.

Putem trăi 140 de ani. Asa ne asigură profesorul Voronov într'un referat făcut acum la congresul de fiziologie din Stockholm. Celebrul profesor arată că toate viețările pot atinge cu de 7 ori timpul necesar dezvoltării organice complete. Omul este matur fizicește la 20 de ani, aceștia înmulțiți cu 7, ne dau vârsta pe care ar putea-o atinge în mediu orice om. De altfel cifra nu este exagerată: în Copenhaga a murit de curând un om în vârstă de 147 de ani, în Scoția trăiește altul de 126 de ani. În țara noastră, la Cluj, a murit zilele acestea femeia Kovács în vârstă de 110.

ȘTIRI LOCALE

Aviz școlar. La școala primară de aplicație a școlii normale „Andrei Saguna” se primesc băieți și fete în clasele I-IV. Înscrieri din 5-15 Septembrie c. Lecțiile se încep în 16 Septembrie.

Aviz. „Albina”, institut de credit și economii din Sibiu, își reia — cu începerea de Mercuri 1 Septembrie — obișnuitul orar de eamă. Dela această dată vor funcționa: Birourile 8-12^{1/2}, 3-5^{1/2}, Sămbăta 8-1. Cassieria 8-12^{1/2}, 3-4^{1/2}, Sămbăta 8-12^{1/2}.

Târg. În orașul municipiului Sibiu târgul de toamnă se va ține în modul următor: Târgul de oi în 7 și 8 Sept., de vite în 10 și 11 Sept., de cai în 12 și 13 Sept., marți în 14 Sept.

CARTI ȘI REVISTE

În Biblioteca populară a Asociației a apărut Nr. 138 sub titlul: *De cetii și răsgândit*, material pentru șezătorile culturale. Preț 5 Lei.

Biblioteca creștinului ortodox. Tiparul tipografiei dieceane, Arad.

Astăzi, când sufletele credincioșilor noștri sânt adevărate în diferite tabere străine, P. S. Sa părintele episcop al Aradului: Dr. Grigorie Gh. Comșa, a dat semnalul pentru intensificarea propagandei ortodoxe. Între alte mijloace

efective a hotărât să pună la dispoziția clerului și poporului o serie de broșuri, în care, în limbaj ușor și pe înțelesul tuturor, să se arate neîmemeșia atacurilor și să desvălească intențiunile adevărate ale potrivnicilor legii și bisericii ortodoxe. Rând pe rând vor fi demascați toți cei ce încearcă să submineze temelia bisericii ortodoxe, a neamului și statului nostru. Până acum au apărut următoarele broșuri:

- Nr. 1. Dr. Gh. Ciuhandu: Un neam și-un suflet.
2. Dr. Grigorie Gh. Comșa: Pruncii trebuiesc botezați, dar numai odată.
3. Pr. N. popovici: Legea ortodoxă în trecut și în prezent.
4. Pr. Ignatie Dihor: Lupta pentru cruce.
5. Dr. Gh. Ciuhandu: Calea vieții și calea morții.
6. Dr. Grigorie Gh. Comșa: Luptele baptilștilor împotriva preoțimii române.
7. Pr. Caius Turicu: Pimiți sfânta taină a cuminăcăturii.
8. Pr. Cornel Magier: De ce cinstim noi icoanele și sfânta cruce.
9. Protosincel Iustin I. Suciu: Să ne mărturisim preotului (Spovedania).
10. Dr. N. Iorgovan: Despre păcatul beției.
11. Protosincel Policarp P. Morușca: Sfânta Scriptură și tradiția Sfântă.
12. Pr. Ștefan R. Lungu: Posturile și însemnătatea lor.
13. Emilian Căpitan: Oglinda Pocățiilor.
14. Dr. Grigorie Gh. Comșa: Credința și Botezul.
15. Dr. Ioan Felea: La Hristos fără Pocății.
16. Dr. Ștefan Cioroianu: Cinstiți, ascultați și iubiți biserica voastră strămoșească.
17. Preot F. Codreanu: Despre căsătorie. — Se pot comanda dela Librăria dieceană din Arad cu preț 3 Lei de număr.

Răia neagră a cartofului

În atențiunea preoților și altor intelectuali dela sate.

Este boala cea mai periculoasă ce s'a cunoscut până acum la cartofi.

Boala atacă atât tulpinile la suprafața pământului, cât și fructul cartofului, adică tuberculele în pământ.

Pe tulpine se observă pete brune, sub care țesăturile sânt atacate adânc și astfel le calcă la pământ omorându-le.

Pe tubercule în pământ se formează niște noduri sau umflături caracteristice, având diferite forme globuloase, sferice, netede și destul de moi la pipăit. Mai târziu aceste umflături se soacăresc, se întăresc, capătă o culoare brună negricioasă și devin foarte neregulate la formă.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor, informat că în unele părți ale țării s'a ivit această periculoasă boală, a dat alarma, făcând apel la toate instituțiile și particulari din țară a-i expedia în cutii de lemn probe de cartofi bolnavi și separați probe de cartofi sănătoși (4-5 cartofi) din diferite varietăți cultivate în diferite comune.

Apelul este însoțit de un chestionar cu următoarele întrebări spre completare:

1. Localitatea în care s'a găsit cartofi bolnavi de răia neagră.
2. Data când s'a făcut constatarea.
3. Data când băntue această boală.
4. Ce suprafață a fost cultivată în regiune cu cartofi.
5. Ce varietăți de cartofi se cultivă în regiune.
6. Care din varietăți a suferit mai mult de boală și a.

Ștind că cartoful constituie un bun element la hrana oamenilor, servă la îngrășatul animalelor, la fabricarea spiritului, fiind și un produs care se exportează în străinătate, pentru care motive ocupă în Ardeal suprafețe considerabile, iar locuitorii plugari au, pe urma acestei culturi, frumoase venituri, s'arum și pe această cale ca domniile preoți, învățători și toți intelectuali cu sediul în comunele rurale și urbane să explice sâtenilor pustiere făcând de boala numită răia cartofului, și semnele pe care s'ar putea cunoaște, rugând a completa chestionarul sus descris și înainta Ministerului Agriculturii și Domeniilor, cu 4-5 cartofi bolnavi, și separați sănătoși.

Posta redacției

Din *Br. L. în B.* îndată ce vom dispune de foisoare.

(83)

1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasă a III-a **Vecerd**, protopresbiterul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile în *Telegraful Român* conform hotărârii comitetului parohial adusă în discuție la 1 Aug. 1926.

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. Întregire dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 13 jug. parte arător, parte fanaș necomasat.
3. Dela fiecare familie anual una ferdelă de grâu: familii fiind între 70—80.
4. Stola obișnuită.
5. În lipsă de casă parohială pentru locuință, se va închiria altă casă.

Ceie vor reflecta la această parohie își vor înainta cererile provăzute cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și se vor prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, predicare și eventual servire și a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 2 August 1926

Oficiul protopresbiteral al tractului Agnita în înțelegere cu comitetul parohial din **Vecerd**.

Ioan Alexandru
adm. protop.

Nr. 290/926,

(92) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasă a III-a **Colibi**, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în *«Telegraful Român»*.

Venitele sânt cele fisionate în tabela B. pentru întregirea dela stat. Sesi. parohială de 20 jug. arător și fanaș; câte o ferdelă de cucuruz și o zi de lucru dela enoriași.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor din vigoare, în termenul indicat subsemnatului oficiu protopesc, și până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a celebra, respective a cânta și cuvânta.

Sebeș, 31 Iulie 1926.

În înțelegere cu consiliul parohial.

Oficiul protopesc:
S. Medean
protopop.

Nr. 238/1926.

(91) 1-3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în *«Telegraful Român»* pentru întregirea parohiei vacante **Leles** din protopopiatul Hunedoara.

Comuna e situată la 8 km. de gară.

Venite parohiale:

- a) Casă parohială corespunzătoare.
- b) 25 litri grâu și 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri);
- c) 23 jugăre cad. pământ cultivabil;
- d) Salariul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopesc ort. rom. Hunedoara, în termenul indicat, și candidații se vor prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de enoriași.

Hunedoara, 23 August 1926.

Oficiul protopesc ortodox român Hunedoara, în înțelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop.

La **Librăria Arhiepiscopială, Sibiu**, se găsește de vânzare:

Cartea de bucate**POFTĂ BUNĂ,**

de Zotti Hodoș. *Partea I completă*, cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

În *partea I A.*: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Preț 20 Lei;

În *partea I B.*: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, paste-uri, înghețate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Preț 20 Lei.

Trimisă prin poșta 5 Lei mai mult.

(84)

1-3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei de clasă a III-a **Hosman**, protopresbiterul Agnita, cu paroh, se scrie concurs cu termen de 30 zile în *Telegraful Român*.

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1. Întregire dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 5 jug. 800 stj. p. arător și 3 jug. fanaș.
3. Lemne de foc dela comuna politică 8 stj.
4. Locuință în casele parohiale cu supraedificalele trebuitoare unei economii la loc de frunte în comună.

Concurenții își vor înainta cererile provăzute cu documentele ce se cer de regulamentul pentru parohii, oficiului protopresbiteral al tractului Agnita, în termenul deschis, și până la publicarea alegerii se vor prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, predicare și eventual servire și a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 2 August 1926.

Oficiul protopresbiteral al tractului Agnita.

Ioan Alexandru
adm. protop.

Ad. Nr. 421/926 ppb.

(93) 1-3

Concurs

Pentru întregirea următoarelor parohii, din tractul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în *Telegraful Român*.

1. Birtin parohie clasă III.
2. Blăjeni-Criș clasă II.
3. Blăjeni-Grosuri clasă III.
4. Buzești de sus clasă II, este și casă parohială și grădina 1/4 jug.
5. Crăciunești de clasă III și folosirea eccliei în mărime de 4 jug.
6. Peștera clasă III.
7. Potingani clasă III.
8. Tomnatecul de jos clasă III.
9. Tomnatecul de sus clasă III.
10. Valea-Brad clasă III.

Venitele împreună cu aceste posturi sânt cele fisionate în coala B pentru întregirea dela stat. Reflectanții își vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul regulamentar, subsemnatului oficiu.

Brad, 18 August 1926.

Oficiul protopesc al tractului.

Alexandru Fugăță
adm. ppsc.

Nr. 435/926 prot.

(81) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasă a III-a **Criș** din protopopiatul Târnava mare, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariție în *«Telegraful Român»*.

1. Venite împreună cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

2. Patrusprezece (14) jugăre de prima calitate pe șes ca sesiune parohială.
3. Casă parohială corespunzătoare cu supraedificate economice bune și grădina.

4. Dela fiecare familie 20 (douăzeci) lire porumb sfârmit, afară de cei trecuți etatea de 65 ani și sânt susținuți de fiii lor sau altcineva; văduvii și văduvele plătesc jumătate.

5. 5 (cinci) stânjeni lemne de foc aduse în curte.

6. Stola obișnuită în parohie.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt invitați să-și trimită petițiile provăzute cu documentele prescise în termenul susnumit subsemnatului oficiu, având a să prezenta în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Biertan, la 27 Iulie 1926.

Oficiul protopesc Târnava-mare în înțelegere cu comitetul parohial din Criș.

Nicolae Gheaja
adm. ppsc.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cupătate la administrația ziarului

Telegraful Român

DOMNUL

(90) 1-3

Dr. VASILE COTRUȘ

profesor la Academia de Drept din Oradea, și-a deschis birou de avocat în Oradea, Piața Unirii 5 (Palatul Cavaci).

A apărut

În «**Librăria Bunului Păstor**» Nr. 15

Un păstor model

scrierea admirabilă a scriitorului cunoscut cetitorilor noștri **Gr. Petrov**, tradusă de **P. S. Sa Episcopul Nicodem**. E o lectură ca și care alta mai frumoasă și mai instructivă nu putem recomanda prozilor noștri. A ieșit în zilele acestea din Tipografia arhiepiscopială din Sibiu și se poate comanda de la **Librăria arhiepiscopială** cu prețul de **Lei 70**. Ar trebui să nu lipsească din casa nici unui preot.

La **Librăria Arhiepiscopială, Sibiu**, se află de vânzare cartea:

Cei ce nu trebuie uitați:

SIMEON BALINT,

Din istoria vieții sale, Fapte și lupte din Munții apuseni ai Ardealului, de **E. HODOȘ**. — Cuprinde pe 96 pagini: Clipe din viața eremitului dela 1848 și a locuitorilor din munți. Răsboarea cu ungurii, în numeroase localități. Hatvan, Kemény. Cum a fost omorât Dragoș în Abrud. Interesantă corespondență. Căi au pierdut românii ardeleni în revoluție. Câteva cântece de pe acele vremuri. — Preț: 40 Lei. Cu poșta 8 Lei mai mult.

Liturgia pentru cor mixt, pe extensiune de 11 coile 8° mare, legată frumos. Preț 65 lei trimisă recomandată la adresa cumpărătorului. Cuprinde pe lângă cântările liturgiei sf. Ioan gură de aur imnurile și troparele celor 4 praznice mari, fericirile, rând servetele arhieriei, trei Heruviche, concerte (picesne) etc. — Se poate comanda prin trimiterea înaintea a prețului ori contra rmăbrus la **Timotei Popovici**.

La **Librăria Arhiepiscopială din Sibiu** se află de vânzare

Parți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dnui Ioan Meșianu, arhiepiscop și mitropolit. Preț 30 Lei plus poșta 10 Lei

Mersul Trenurilor în Sibiu**PLECARE****SOSIRE**

Pers. Alba-Iulia	3:40	Pers. Copșa-mică	2:51
pers. Copșa-Mică	3:55	mixt Agnita	7:01
pers. Peatra-Ot	5:05	bae Ocna-Bâl	7:29
pers. Făgăraș	5:40	pers. Alba-Iulia	8:10
mixt Agnita	6:00	mixt Cisnădie	7:55
bae Ocna-Bâl	6:20	mixt Făgăraș	8:36
mixt Cisnădie	6:30	cursa Turnu Roșu	8:56
cursa Turnu Roșu	7:02	pers. Copșa-Mică	9:16
pers. Copșa-Mică	9:18	acel. București	10:11
mixt Făgăraș	9:05	bae Ocna-Bâl	11:19
bae Ocna-Bâl	10:10	cursa Turnu Roșu	13:53
cursa Turnu Roșu	11:45	pers. Făgăraș	14:20
mixt Vinț de jos	12:20	mixt Cisnădie	14:52
mixt Cisnădie	13:30	bae Ocna-Bâl	14:59
bae Ocna-Bâl	13:45	pers. București	15:30
pers. Copșa-Mică	14:15	pers. Alba-Iulia	16:00
pers. București	14:31	pers. Copșa-Mică	15:40
bae Ocna-Bâl	16:20	mixt Agnita	17:13
mixt Făgăraș	16:43	bae Ocna-Bâl	17:30
mixt Cisnădie	17:35	mixt Cisnădie	19:10
mixt Agnita	18:00	pers. Copșa-Mică	19:37
pers. Copșa-Mică	18:52	bae Ocna-Bâl	20:57
pers. Alba-Iulia	19:20	mixt Făgăraș	21:00
bae Ocna-Bâl	19:44	mixt Vinț de jos	21:50
acel. București	20:00	pers. Peatra-Ot	23:40